

Nu skal du arbejde med ...

Sætningstyper og tegnsætning

NIVEAU 1

OPGAVE 1

Helsætninger

En helsætning går fra punktum til punktum og kan derfor bestå af mere end én sætning.

Eks.: *Spillerne tabte kampen, fordi de spillede dårligt.*

Her består helsætningen af to sætninger, der er adskilt af et komma.

Hovedsætninger

En sætning, der *kan* stå alene og give mening i sig selv, kaldes en *hovedsætning*.

I eksemplet er *Spillerne tabte kampen ...* en hovedsætning, der giver mening i sig selv. Det kaldes også en *selvstændig sætning*.

Ledsætninger

En sætning, der *ikke* kan stå alene, kaldes en *ledsætning*.

Ledsætningen *... fordi de spillede dårligt* er altså en uselvstændig sætning.

Helsætninger, hovedsætninger og ledsætninger

Analysér helsætningerne, og sæt **O** og **X**.

Hvor mange helsætninger er der? _____

Hvor mange hovedsætninger er der? _____

Hvor mange ledsætninger er der? _____

Cowboyfilm og det vilde vesten

Cowboyfilm havde sin storhedstid for 50 år siden. Filmene skriver ofte westernhistorien på en romantisk og slik måde, som den altid er dækning for i virkelighedens western. Der findes naturligvis også westernfilm, som holder sig tæt på virkelighedens cowboyliv. En del af de medvirkende i de allerførste cowboyfilm havde selv været så meget som cowboys, og enkelte havde endda været på den forkerte side af loven. Gennem mange år levede det vilde vesten og også op til sit navn som et vildt og lovløst sted, fordi datidens politier kunne stille op mod denne lovløshed. Folk i byen svigtede dem tit i forbindelse med situationer, de frygtede cowboyerne og deres seksuelle here.

Ledsætninger

Analysér helsætningerne (Sæt **O** og **X**). Hvor mange ledsætninger er der? _____

Vold og lovløshed

Byerne i det vilde vesten var præget af vold og lovløshed, og mange film bygger da også på autentiske hændelser, herunder store kvægbarer, hvor seksløberne for at få retten til vandingssteder og gode græsningssæsoner. Historikere har dog fundet ud af, at antallet af mord dengang var langt lavere, end det er i mange amerikanske byer i dag.

OPGAVE 2

Undersøgelser

Sæt streg under hovedsætninger og bølgelinjer under ledsætninger.

Hvor mange hovedsætninger er der? _____

Hvor mange ledsætninger er der? _____

Cowboyfilmene giver skildringer, som ikke helt passer med virkeligheden.

Cowboybøger er spændende læsning for mange, men de bygger ikke altid på rigtige hændelser. Cowboyernes revolvere udviklede i virkeligheden så meget røg, at det var umuligt at se en hånd for sig, når man havde skudt.

På den tid vejede en revolver næsten 2 kilo, så når man på film ser en cowboy med to pistoler i bæltet, er det ren fantasi. Nogle cowboyfilm er optaget i Spanien, hvor landskabet minder om "det vilde vesten".

vi kan ikke huske, hvordan "ikke-reglen" lyder.

Hvis I kan sætte "ikke" ind mellem grundled og udsagnsled, er det en ledsætning, ellers er det en hovedsætning.

